

Gemiye Dönüyoruz-3

Nureddin Yıldız'ın Bolu-Aladağ'da gençlerle yaptığı "Gemiye Dönüyoruz" (3) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Ümmet-i Muhammed, Allah'ın yeryüzüyle insanı buluşturduğu büyük yaratma planında son gemidir. Bu insanlık limanından, ümmet-i Muhammed'den sonra başka bir gemi kalkmayacaktır.

Yeryüzünü Allah ne için yarattıysa ve muradı her ne idiye onun gerçekleşmesi için Âdem aleyhisselamdan beri neler halk ettiyse bunların toplamında insanoğlunun son umudu ve gemisi, Muhammed aleyhisselamın şeriatıdır.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi biz ümmet olarak, gemimizde şu anda olmamız gereken görev mahallerimizde bulunmuyoruz. Bu itiraf ebedî olarak görev mahallerimizi terk edeceğimiz anlamına gelmiyor. Çünkü Allah Teâlâ oluşmasını murat ettiği bu gemi yolculuğu için işini becerecek birilerini er ya da geç gönderecektir. Ahmet değilse Mehmet'tir. Hadis-i şerifi çokça duymuşuzdur: Kıyamete kadar bir taife-i mansure (Allah'ın dinini yürütmek için seçilmiş bir grup) muhakkak bulunacaktır.

Son yüz senedir yaşadığımız gariplik bir gün gidecek ve Allah'ın nuruna doğru döndüğümüz mevsim gelecektir. Rabbimizden niyazımız odur ki bizim dönemimizde gerçekleşsin ve şeriat nurunun insanları aydınlattığını, ümmetin gemisinin yolcularını topladığını ve kaptanının da köşkünde bulunduğu zamanı görelim ve onlar biz olalım.

Allah'ın dini namına bir endişemiz yoktur. Kendi namımıza, acaba biz o görevlilerden olamaz mıyız diye bir endişemiz vardır. Neslimiz ve nefsimiz için endişe ettiğimiz budur. Ama din namına endişemiz yoktur; Allah dinini mağlup olması için göndermemiştir ve hep galip olacaktır.

İnsanların gemideki görev yerleri hakkında neden ihmalkâr davrandıkları konusunda biraz detaya indiğimizde dış ve iç olarak ikiye ayrılan etkenlerden söz edebiliriz.

Mesela bir insan, Allah'ın dininin son hizmetkârı olmak gayesiyle yola çıkıp hafızlıktan şeriat ilimlerine kadar bir yığın eğitim aldığı hâlde neden davasında ihmalkâr olabilir? Ya da 'lâilâheillallah Muhammedun Resûlullah' demeyi bir ülkenin vatandaşı olmak gibi bir seçim kabul eder gibi görür de kelime-i tevhidi bir cihat hareketi ve insanlığın tamamını kurtaracak bir gayret olarak neden algılamaz? Bunun nedeni olan iç ve dış etkenleri bildiğimiz zaman daha tedbirli oluruz.

Şeytan faktörü en büyük dış etkendir ve henüz Âdem aleyhisselam cennetteyken karşımıza çıkmıştır. Bu faktörü bilmeyenler sadece Kur'an'ı, fıkıh kitaplarını ezberleyerek yol alamazlar. Âlim olurlar; ama şeytanın etkilerini ve çalışma alanlarını bilemedikleri zaman, 'çok bilen ama boş yaşayan' birine dönüşürler. Geminin kaptan köşkünden güvertesi ve motor dairesine kadar her yerini dolduracak olanlar bu dış ve iç etkenler üzerinde zihin yormalıdır.

Selde boğuluyoruz, kurtarıcı biziz ama kurtarılması gerekenler arasında duruyoruz. Bu sonuç üzerinde çalışmalıyız.

Dış etkenler

1- Şeytan.

Şeytan, Âdem aleyhisselam babamız dünyaya geldiğinde karşısında kazık gibi duruyordu. Son insan gitmeden de gitmeyecek. Allah'ın planında, şeytanı mağlup edenleri cennete koymak vardır, şeytana mağlup olanların yeri cennet değildir. Öyleyse gemiye binip kurtulmak isteyenler, kesinlikle şeytan barikatını aşarak gelmelidirler. Eğitimli Müslüman ve eğitimli insan, şeytana karşı aşılanmıştır.

İblis'i biz herhangi bir yerde bulup imha ederek kurtulamayız. Çünkü kitabımız Kur'an, ona beddua edip kurtulabileceğimizi söylemiyor. Tam aksine, Nur suresinin 21. ayetinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ

“Ey iman edenler, şeytanın adımlarını izlemeyin.”

Bu ifade çok önemlidir. Demek ki biz şeytanı toptan atıp kurtuluşumuzu sağlayamayız. Çünkü o bize bir kitle olarak gelmiyor, adım adım ve proje proje geliyor. Bir Kadir gecesinde toplu dua ile şeytanı atamayız, adımlarını imha edebiliriz ya da projelerini, proje proje çürütebiliriz.

İbni Kayyım el-Cevzî rahmetullahi aleyh, şeytanın kademe kademe çalışmasını özetlemiş. Evvela şeytan, küfür ve şirk yatırımı yapar. İnsana Allah'ı toptan inkâr etmesini söyler ya da şirk ile kopmasını ister ondan. Küfür ve şirk, 'Allah yoktur' veya 'Allah vardır ama şu da vardır' demektir. İnsanlığın Allah'ı hepten yok kabul etmesini ister. Ama bunda yoğun bir başarı elde edemez. Hatta Hıristiyanlar ve Yahudiler'i de Allah'ı var kabul edenlerden sayarsak insanlığın büyük bölümü Allah'ın varlığını kabul ediyor.

Allah'a hamd ederiz ki bu adıma takılmış değiliz. Ama bu, şeytanın milyonla projesinden sadece bir tanesidir. Bu külahı uydurmadığı kişi için başka denemeleri hep vardır. Ayağına illa uyacak bir ayakkabı almadan dükkândan kimseyi çıkarmıyor!

2- Bidat.

Kökten kaldıramadığı dini işlevsiz hâle getirmek. Sala, Peygamber'in adının anıldığı bir şeydir ama neden ezandan değerlidir? Niye bir insan ölünce ardından tekbir değil de sala tekrar ediliyor? Çünkü minarenin ikizini çıkarıyor. Ezanla fonksiyonu icra edilemeyen, yavrusu-ikizi getirilmiş, ezan gibi bir ibadet daha üretiliyor. Sala iyidir-kötüdür, ihtilali önler, ölüyü diriltir... bunlar ayrı bölümler. Bir bidat şeytanın gözünde niye ve nasıl oluşturuluyor, buna bakmalıyız.

Ulema, bir mümin ölünce arkasından Yasin okunursa bu onu cennete koyar mı koymaz mı diye tartışa dursunlar, bu arada 'ilahi okuma' üretiliyor, mevlüt okumayı çıkarıyor şeytan. Temel proje, yüzde yüz Allah'ın kulu olduğunu söyletmemektir. Allah'ı inkâr ettirmeyi beceremediği zaman bidat cephesini açıyor.

Her bidatin sünnete-farza karşı oluşturulduğunu kabul etmek zorundayız. İyidir, filan fonksiyonu icra ediyor gibi konularını konuşmuyoruz ama sonuç olarak ibadetlerin yerine oturtulmuş, ibadet görselli şeylerdir ve şeytan projesidirler. Fukahanın yapılabilir ve maslahata dâhildir dediklerini aradan çıkarıyoruz; ayrı bir konudur. Ama arefe günü hac vakfesi yapamıyorsan yerine Hüseyin'in Kerbela'daki kabrini ziyaret etmek bir bidattir, İslam'ın beş esasından birinin yerine başka bir şey getirmektir. Milyonlarca mümini hac gibi, kimine göre hacdan değerli, ibadet kılıflı bir sahtekârlık üzerinden oyalamaktır.

Çünkü şeytanın esas gayesi saf secdeyi önlemektir. Allah derken ve Kur'an ayeti dinlerken tüyleri diken diken olan insanlar yerine başka şeylerden (müzik vs.) hoşlanan insanlar üretmek ve bunları da Müslüman olarak dolaştırmaktır proje. Kökten yok edemediğini sulandırarak da yok edebileceğini düşünüyor.

Allah, İmam Malik'e rahmet eylesin, şöyle diyor: “Her bidat, Peygamber'in bir işin yerini boş bırakmış olması ithamıdır aynı zamanda.”

Eğer insanlar Kâbe'ye gider gibi türbeye gidiyorlar, Resûlullah ziyaret eder gibi beş yüz sene önce ölmüş birini ziyaret edip “Ravza-i Mutahhara'da bulduğumu burada buldum” diye düşünüyorlarsa

bidat budur işte. Bidati icra edenler hem dini sulandırırklar hem de kendileri kaypak bir zeminde dururlar.

3- Kebair.

Büyük haramlar. Ana-babaya asi olmak, kumar, faiz, zina ve benzeri ağır günahlar. Bunlar işlendiği sürece farzlar eriyecektir ve şeytan kârda demektir. Ne kadar banka açılırsa o kadar mescit-cami işlevsiz demektir. Bir şehirde on cami, on da banka şubesi varsa cami yok demektir. Fizikî olarak vardır ama fonksiyonu itibarıyla yok hükmündedir. Çünkü caminin getireceği bin kazancı faizin getirdiği bin helak silip süpürür.

Cami ile bankanın savaştığı bir ortamda mağlup olan camidir. Çünkü lekeyi beyaz tutar ve lekelendikçe beyazlığı kaybolur.

Vakıf çalışması yaparken veya ben bir fert olarak Allah'ın iyi kulu olma mücadelesi yürütürken, mağaradan Arş'a yürürken şeytanın takılacağı noktalar üretmesine dikkat edeceğiz.

4- Küçük günahlar.

Hiçbir günah -küçükse eğer- cehenneme sokmaz insanı. Ama insanların çoğu küçük günahlar sebebiyle cehenneme gireceklerdir.

Bu ne biçim mantık şimdi? Şöyle: Efendimiz aleyhisselam, "Ben sizin küçük günahlar işlemenizden korkuyorum" buyuruyor. Zira büyük ateşleri yakan da başlangıçta küçük odunlardır. Bi' sigara, bi' espri...

Aslında hakikaten de insan bir sigarayla kebair günah işlemiş olmaz. Ama helak küçükten başlar. Bütün seller nihayetinde üç-beş damladan oluşur. Koca şehri yaşanmaz hâle getiren sel, gökten damla damla düşen yağmurla oluşur. Eğer şeytan; şirkten, bidatten, büyük günahlardan giriş yapamadıysa küçük günahlar onun için büyük bir yatırım olur. Sen ha büyük bir bıçakla kesildin ha bir iğneyle bin kere batırılarak kesildin.

Tabii ki Allah'ın ve Peygamberi'nin küçük dediği bir günahı büyötmeye hakkımız olamaz. Ama yüz küçük, bir büyük sayılıyor. Bir kibrit, bir ormanın katrilyonda biri dahi değildir. Ama bütün ormanı götüren de bir kibrit oluyor –kibrit önemsiz görüldüğü zaman. Küçük günahlar cehenneme sürüklemey ama müminlerin çoğu küçük günahlardan dolayı cehenneme girecek –kibriti basit gördükleri için. Şeytan böyle çalışıyor.

Beş senedir bir vakıfta çalışıyorsun, on seneden beri sünnete dikkat ediyorsun ve Riyazu's-Salihin okuyorsun... ama İblis, dünyanın başlangıcından beri proje üretiyor. Bunu unutuyoruz.

5- Mubahlarla öldürmek.

Uyku mubahtır, yemek de öyle. Çekirdek yemek ne günahdır ne sevap, yürümek gibi. Ama mubah olduğu için sen rahatsın ya, ezan okunduğu hâlde hâlâ uyutarak seni mubahla batırıyor. Uyku aslında haram değil ama o ezandan sonra uyuyunca haram oluyor. Mubahın sakıncalı olduğu an, ders çalışman ya da hadis ezberlemen gerektiği anda çekirdeği yiyor olmaktır. Telefon kullanmak haram değil ama ekranında Allah'ın haram ettiği bir görüntü varken harama dönüşüyor.

Küfürle, büyük günahlarla, küçük günahlarla kandıramadığını 'mubahlara da diyeceğin yok ya birader' deyip kandırır ve zaten onlara daldın mı gittin demektir. Bunun içindir ki mubahları serbest kullanan kimse, 'otobandır, yüz yirmi basabilirim' dedikten sonra hafifçe kestirene benzer. Otobanda yüz yirmi serbest ama önüne kamyon çıktığında da değil, yani sınırsız ve sorumsuz değil.

Uyuyarak mubahları kullanamayız. Ölçüsüz kullanamayız. Arkadaşlarınla futbol oynamak serbest ve mubahtır; ama ne zaman oynuyorsun, oynarken sövüyor musun, futbol senin asıl misyonuna engel oluyor mu, Allah'ın şeriatını tanımayanlarla oynuyorsun da sana mikrop bulaştırıyorlar mı?

“Peygamber'imizin zamanında def çalınıyordu” diyerek eğlenmenin o türünün mubah olduğunu söyleyebilir miyiz? Bir kere Efendimiz aleyhisselam zamanında çalınan 'def' yemek pişirilen kabın arkasına vurmaktan ibaretti. Senin bugün kullanmak için cevaz çıkarmaya çalıştığın müzik ise beraberinde dans etmeyi getiriyor ve 'def' de o zamanda kullanılabilecek pek benzemiyor! Öyleyse bu helali harama çevirmektir. Bu bir bardağın mübarek olduğunu söyleyip içine alkol koymaya benzer. Şeytanın sağ gösterip sol vurması.

Bu pek çok insanı helak etmiş bir şeytan projesidir ve bu alanda ne yazık ki şeytan başarılıdır.

6- Yapman gereken asıl görev yerine iyi olan ama senin için iyi olmayanı yaptırmak.

Tespah çekmek nafil bir ibadettir ve şu kâinatın adeta varlık nedenidir, sübhanallah, elhamdülillah, Allahuekber demek; bundan önemli ve güzel bir şey olamaz. Ama hafızlık yapan talebenin elinde tespih olması bunun gibi midir? Onun işi Bakara suresini ezberlemektir. Bir ihtiyarın hafızlık yapması mümkün değildir ve tespih onun için 'daha iyi' olur.

Herkes Allah'ın görmek istediği yerde durmalıdır. Allah seni rahlenin başında Kur'an'ı ezberlerken görmek istiyorsa sen bilmem neredeki silahlı cihada gidemezsin. Pazartesi-perşembe orucu, Peygamber aleyhisselamın en tatlı hatıralarından biridir ama hafızlıkla uğraşan talebe bunu tutmamalıdır, çünkü öğleden sonra ders çalışamaz. Bir âlim kitap yazıp ümmetin geleceğine iz bırakacağı çalışmalar yapacaksa o gidip bir köy kahvesinde vaaz etmemelidir; çünkü kahvede yirmi kişiye sigarayı bıraktırır belki ama yazacağı kitap yirmi milyon insanın hidayetine vesile olurdu.

Allah kulunu seçip bir yere getirdiyse kul kalkıp meleklerle 'beni burada bekleyin, başka bir işim var' diyemez. Cuma ezanı okunduktan sonra Kur'an okunamaz; çünkü o esnada en değerli iş cuma namazıdır. Bal yerken de zehirlenmemek gerekiyor. Görünürde dünyanın en güzel işi olur yaptığın; ama talidir ve asıl yapman gereken değildir.

Zamanlama ve konumlama konularında tercih hatası yapmamak gerekiyor.

Bu maddelerin açılımından, Rabbimizin “şeytanın adımlarını izlemeyin” ayetinin ne anlama geldiğini öğrenmiş olduk. Bu illa ki 'rakı içmeyin' demek değil, bu sadece bir bölüm olabilir ve yeri geldiğinde ibadetle bile mümin, şeytan tarafından kazıklanabilir. Psikolojik karakterimize göre hareket etmek için programlanmıştır.

Şeytanla ilgili dikkat edeceğimiz dış etkenlerden birine daha temas etmeliyiz. Bu dünyada batılı şeytan temsil eder. Hakkın temsilcisi Allah'tır. Şeriatıyla Allah'a, projelerine uyararak da şeytana gidilir. Bir gerçek var: Allah, onun peşinden gitmeyi ve dinini yaşamayı zorluklarla donatmıştır. Cennet dikenlerle çevrilidir. İblis'in her projesi de şirin ve tatlıdır hatta mantıklı, akıllıcadır. Şeytan aptalca iş yapmaz. Hazmettirici tavsiyeleri vardır.

Önceki ümmetler, şeytanın bu mantığına, yani her şeyi süslü ve çekici yapma mantalitesine aldandılar. Bunu Kur'an'ımızın verdiği örnekler üzerinden izlememiz mümkündür. Hicr suresinin 39. ayeti, İblis'in bu mantığını gözler önüne seriyor. Allah Teâlâ onu cennetten kovacağını söyleyince şöyle dedi: “Rabbim, sen ki beni kovdun cennetten, ben de yeryüzünde her şeyi onlara şirin göstereceğim.” Arapça bilenler kolaylıkla anlayacaktır, buradaki 'şirin göstereceğim-süsleyeceğim' ifadesinde tekit (güçlendirme) vardır. Yani muhakkak ve muhakkak, benim yaptığım işleri güzel görecekler demektir.

İşte bunun için de bidatler “faydalıdır, caziptir, İslam’a yararı vardır.” Bunun için rakı şişesinin görüntüsü su şişesinden daha güzel yapılır. Bunun için şeriata göre düğün yaptığın zaman ‘sönük’ geçer. Şeytanın istediği bir düğün yaptığın zaman ise herkesin evlenesi gelir, ‘çok güzel’ bir düğündür o.

Allah Teâlâ, Nahl suresinin 63. ayetinde eski ümmetleri tarif ederken, “Allah’a yemin olsun” buyuruyor, “(ey Muhammed) senden önce de peygamberler gönderdik; ama şeytan onların ümmetlerine sapıklıklarını şirin gösterdi. Şimdi onlar o şirin gösteren şeytanla baş başa kaldılar ve elim bir azap yaşayacaklar.”

Toplumlar, önlerine Allah’ın dinini koyduğun zaman ‘aaa!’ yapıp duraksarlar ama şeytanın projesini gördüklerinde beğeniden ne yapacaklarını şaşırırlar. Çünkü şeytanın getirdiği ‘çok tatlı’ ve ‘ne kadar güzel’ bir şeydir. Bunun içindir ki bir ailede bir çocuk, Allah’ın şeriatına yatırım olarak kullanıldığında çocuğun ‘vay hâline’dir ama helak olacağı bir sürece gittiğinde ‘gençliğini yaşıyor’ olur.

Hicr ve Nahl surelerindeki bu iki ayetten anlıyoruz ki şeytanın projesinde bir tatlılık hâli vardır, işleri daima ambalajlıdır. Allah’ın dini ise doğaldır, ambalaj yoktur üzerinde. Dolayısıyla insanlar iyi görsünler diye indirimli, rahat, koltuklu namaz yoktur; sadece namaz vardır. Kılırsın veya kılmazsın. Şeytanın yatırımında ise gence-ihtiyara-orta yaşlıya; herkese göre olanı vardır.

Şeytanın yatırımını kolaylaştırmasında kavramlarla oynamasının da payı vardır. Faiz demez, ekonomik zorunluluk ya da kredi der. Çırlıçiplak dolaşan kadın için dediği, ‘sanatçı’dır.

Allah Teâlâ cehennemi, şeytan ise dünyayı kaybetmek ile korkutur. Dünyayı ilahlaştırıp peşinden gittikten sonra da onu kaybetmekten ödü patlıyor insanın. Âl-i İmran suresinin 175. ayetinden bunu görebiliriz:

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ

“Bu şeytan, kendi adamlarını sürekli korkutur.”

Herkes adı gibi bilmelidir ki ‘filan süper güçle uğraşamaz’ sözünün aslı şeytandandır. Mümin olanın Allah’tan başkasından korkmaması gerekir. İnsanın İblis’i tanıması ve çalışma mantığıyla ne yapacağını bilen anlayışını bilgi olarak donanması, İblis’le mücadelede kolaylık sağlar. Aksi takdirde şeytan çok güçlüdür.

İnsanın doğal yapısı da şeytanın nüfuzunda önemli bir etkidir. İnsan hep isteyen bir mahlûktur. Hep istiyor; para, evlilik, boşanmak... istek bitmiyor. Allah’ın dini ise istekleri sınırlandırmak ve haddini bilmekle başlıyor. Allah’a kulluk mücadelesi içindeki mümin, istediği ve yapabileceği şeylerin bir kısmını frenlemeyi bilmelidir. Şeytanın istek ve beğenme arzumuzu kullanmasına set çekmeliyiz.

İnsanın dışarıdaki seslerden hoşlanması şeytanın değerlendirdiği bir boşluktur. Müzik bu yönde şeytanın geliştirdiği bir etkidir. İsrâ suresinin 64. ayetindeki

وَاسْتَفْزِرُ مَنِ اسْتَضَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ

“Gücün kime yetiyorsa onu sesinle kandır” ifadesini ulema ve müfessirlerimizin bir bölümü, insanın müzikle kandırılması olarak yorumlamışlardır. Müzik şeytanın sesidir. Bu yüzdendir ki hadis-i şeriflerde yoğun bir şekilde müziği haram kılma geçmiştir.

Günah ortamlarından etkilenmek de insanın dış etkenler dolayısıyla şeytanın yoluna sapma nedenlerinden biridir. Aslında işlemeyeceği bir günah varsa insanın, o günah ortamında bulunmasından dolayı etkilenir ve daldığı günahlar arasına girer artık. İnsanın günah ortamlarından uzak kalmak da yapılması gerekenlerdendir. Bu bir dış etkidir ama insan ona doğru gider.

Mümin kardeşliğinin gerçekleşmediği ortamlar bunun hazırlayıcısıdır. Bunun ortaya çıkmasından sadece afet ve bela olan yerlere yardım göndermeyi anlamak kısır bir bakış açısıdır. Sabah namazına kalkma kampanyası yapmak ve kalkamayanları uyarmak, hafız olmak isteyenleri teşvik etmek, sakalını kesmişsin ama melekler bundan hoşlanmayacaklar demek... gibi hareketler de mümin kardeşliğidir. Hayatı beraberce, Allah için yaşamaktır mümin kardeşliği. Herkesin evine çekildiği, anca evi yanana yardım edildiği anlayışı mümin kardeşliği anlayışı değildir.

Furkan suresinin 20. ayeti bu minvalde, mahkemelerdeki milyonlarca dosyanın da sebebi durumundadır. O kadar ki, bu ayeti anlamadan vakıf kurmanın, bir yönetim kurulu oluşturmanın, arkadaşlarla birleşip bir iş yapmanın manası yoktur.

وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا

“Sizi birbirinizin fitnesi yaptık. Bakalım sabredek misiniz? Allah her şeyi görür.”

Eş eşin, dost dostun fitnesi; yani sınanma alanı. Baba evladın, evlat babanın; hoca talebenin, talebe hocanın fitnesi. Hac arkadaşları birbirlerinin fitnesidir. Ayağını mı kaydıracak, daha iyiye mi teşvik edecek... olan biten her şeyi Allah görecek. Birlikte yola çıkan arkadaşların bir süre sonra tek çatı altından ayrılıp üç ayrı dernek olması, severek aynı yastığa baş koyan eşlerin soluğu mahkemede alması, çocuğunu hakiki bir mümin olarak yetiştirmek isteyenin hakiki bir belayla karşılaşması işte bu “sizi birbirinizin fitnesi yaptık” ayetinin gereğidir.

Ve “bakalım sabredek misiniz?”

İki arkadaş birbirinin fitnesidir, birbirlerini Allah’a doğru koşturmayı teşvik ederlerse sabır da gerçekleşmiş olur. Ama ikisi de kötülüğe teşvik için çalışırlarsa cehennem sebebi olurlar. Çünkü Allah bu dünya hayatını bizim meleklerle birlikte yaşamamız için göndermedi, melekler klima kullanmıyorlar ve yemek yemiyorlar. Hayatımızın içinde meleklerin bize ekmek getirmek türünden bir katkıları yok, zararları da yok. Melekler su içmiyorlar ve denizleri kirletmiyorlar.

Sadece biz ve dünya. Ben ve çocuklarım, arkadaşlarım.

Allah’ın her şeyi görmesinden de şunu bilmeliyiz ki, bu düzeni kurmuş ve süreci başlatmış olan Rabbimiz, kıyamet günü bizi huzuruna dikip ‘anlatın bakalım, neler oldu...’ demeyecektir.

İblis kaynaklı dış etkenlerin yanı sıra iç dünyamızda da ‘bana ait’ sorunlar vardır. Bunlar çözülmediği zaman da gemide bulunmamızı yadırgarız. İç sorunları şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1- Allah Teâlâ’ya başkaldırmak (şirk) temel bir insan hastalığı olarak vardır. Mümin, imanıla bunu bastırır ve imanı zayıflayınca bu mikrop devreye girer. Şirki Allah’a Lat ve Uzza putlarını ortak koşturmak ya da şeriat yerine başka bir sistemi getirmekten veya ancak melek gözüyle görülebilecek kadar sinsî bir iş olan riya yapmaktan; bir yöntemle ortaya çıkarılabilir. Bunu hastalık bilerek uzağında durmak için ne yapmam gerekiyorsa düşünmek zorundayım. Bir tarikatın şeyh efendisine gidip yardımına başvurmam gerekiyorsa bunu da yapmalıyım. Tefsir dersi dinlemem veya pazartesi-perşembe orucu tutmam gerekiyorsa onları da yapmalıyım. Herkesin açığı ve ilacı kendindedir.
- 2- Şu söz bazen anlaşılabilir: Allah’ı hakkıyla tanımıyoruz. İmanın altı şartını, Esmâü’l-Hüsna’yı saymayı Allah’ı bilmek sanıyoruz. Hâlbuki Kur’an, “Allah’ı hakkıyla tanımıyorsunuz” buyuruyor. Cehennemle korkutan, ölümlere rahmet eden biri olarak tanıyorsun. Ama Allah kendini bundan daha büyük tanıtıyor. Allah’ın Esmâü’l-Hüsna’sını tanıtan ve anlamına inen çalışmalar yapmak gerekiyor. Allah’ın neden çok (99) ismi vardır? Çünkü onun isimleri, onu tanıtan yönleri anlamına gelir. Allah’ı

hakkıyla bilmek; ayetlerde ve hadislerde onu tanıtan bölümleri bilmek ve sıfatlarını anlamakla mümkündür.

Allah'ı ve onun sıfatlarını hakkıyla tanıyıp bilen, yalnızken de başkalarıylaiken de haram işleyemez.

- 3- İnsanın arzuları vardır ve bunları köreltmek yanlıştır, salmanın da yanlış olduğu gibi. Gezme, konuşma, yeme arzumuzu sınırsız tutamayız. Bu bir terbiye meselesidir.
- 4- İnsan geninde şüphe vardır. Olmasaydı, insan bugüne gelemez ve bu kadar kalabalık olamazdı. Her şeye inanmamak ve şüphe etmemek insanda bulunur ama bunu Allah, Peygamber ve din hakkında kullanmamak gerekiyor. Eğer kul bu şüphencilik hastalığını Allah'ın dini ve Kur'an için kullanırsa gemiyi terk etme durumuna düşer. İnsanın nefs-i emmaresi (kötülüğe teşvik eden nefis) bulunduğunu, bunu da ameliyatla çıkarıp ur gibi atamayacağımızı, biz ölmeden nefsimizin ölmeyeceğini bilmemiz gerekiyor.
- 5- Gurur ve ucub, tedavi edilmesi gereken hastalıklardır.

İç dünyamızla ilgili iki kitap tavsiye edebiliriz. Bu iki eseri bir hoca nezaretinde hazmederek okursak Allah'ın izniyle iç donanımımız açısından güçlenmiş ve aşılanmış oluruz. Biri İmam Gazalî'nin **İhya-u Ulumi'd-Din** adlı eseri ve diğeri İbni Kayyim el-Cevziyye'nin **Medaricu's-Salikin**'idir. Medaricu's-Salikin daha kısa ve derli toplu, daha fazla ayet-hadis barındırır.